

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 105 hallituksen esityksen johdosta laiksi liikevaihtoverolain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 6 päivänä tammikuuta 1987 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 249 laiksi liikevaihtoverolain 1 ja 3 §:n muuttamisesta.

Tämän esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt 19 päivänä toukokuuta 1983 valiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lähetetyn ed. Rönnholmin ym. lakialoitteen n:o 36/1983 vp. laiksi liikevaihtoverolain muuttamisesta sekä 19 päivänä joulukuuta 1986 valiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lähetetyn ed. Kauton ym. lakialoitteen n:o 162 laiksi maakaasun vapauttamisesta liikevaihtoverosta. Lisäksi valiokunta on käsitellyt valiokuntaan 17 päivänä kesäkuuta 1983 lähetetyn ed. Zilliacuksen ym. toivomusaloitteen n:o 492/1983 vp. kirjojen liikevaihtoveron alentamisesta, 20 päivänä maaliskuuta 1984 valiokuntaan lähetetyn ed. Enävaaran ym. toivomusaloitteen n:o 61/1984 vp. kirjojen liikevaihtoveron poistamisesta, 29 päivänä maaliskuuta 1985 valiokuntaan lähetetyn ed. Eskelisen ym. toivomusaloitteen n:o 45/1985 vp. käsityönä valmistetun kotiteollisuustuotteen liikevaihtoverovapaudesta, ed. Moisanderin toivomusaloitteen n:o 100/1985 vp. kotimaisille käsityötuotteille myönnettävistä liikevaihtoverohelpotuksista ja ed. Uosukaisen toivomusaloitteen n:o 149/1985 vp. kauno- ja tietokirjallisuutta rasittavan liikevaihtoveron poistamisesta sekä 4 päivänä huhtikuuta 1986 valiokuntaan lähetetyn ed. Joutsenlahden ym. toivomusaloitteen n:o 77 liikevaihtoveron poistamisesta kotimaisilta raakavuodilta, ed. Rehnin toivomusaloitteen n:o 180 veneliikenteessä tarpeellisten turvavarusteiden vapauttamisesta liikevaihtoverosta, ed. Skönin ym. toivomusaloitteen n:o 208 liikevaihtoveron poistamisesta käsityötuotteilta, ed. Uosukaisen toivomusaloitteen n:o 230 kauno- ja tietokirjallisuutta rasittavan liikevaihtoveron poistamisesta ja ed. Vainion ym. toivomusaloitteen n:o 246 ilmaisjakelulehtien liikevaihtoverotuksen yhdenmukaistamisesta.

Liikevaihtoverolain 1 §:n mukaan liikevaihtoveroa on suoritettava muun ohella tavarain ottamisesta käytettäväksi sen myynnin tai muun liiketoiminnan harjoittamisen yhteydessä muuhun kuin myyntitarkoitukseen eli omaan käyttöön. Ilmaisjakelulehden kustantaminen on liiketoimintaa, jossa tulo hankitaan mainostilaa myymällä. Pelkästään ilmaisjakelulehden kustantamista harjoittavat ovat olleet aiemman verotuskäytännön mukaan velvollisia suorittamaan liikevaihtoveroa lehden ottamisesta käytettäväksi muuhun kuin myyntitarkoitukseen vain, jos he ovat itse painaneet lehden. Korkein hallinto-oikeus on vuonna 1985 antamallaan kahdella päätöksellä katsonut, että yhtiö, joka suoritti ainoastaan kustantamansa ilmaisjakelulehden käsikirjoitusten laadinnan ja muun toimitustyön ostaen lehden ladonnan, sivunvalmistuksen, painatuksen ja jakelun ulkopuoliselta yritykseltä, harjoitti liiketoiminnan muodossa ilmaisjakelulehden kustannustoimintaa. Samalla vahvistettiin se periaate, että varsinaisten kirjapainoteknisten kustannusten lisäksi myös toimitustyöstä aiheutuvat kustannukset oli otettava huomioon lehden käypää myyntihintaa laskettaessa.

Hallitus ehdottaa, että liikevaihtoverolain 1 §:n 2 momentin säännöstä muutettaisiin siten kuin liikevaihtoverolainsäädännön tarkistamistomikunta oli mietinnössään vuonna 1983 ehdottanut. Lain muutoksen toteuttaminen merkitsisi myös ilmaisjakelulehtien kustannustoiminnan jäämistä liikevaihtoverotuksen ulkopuolelle. Ehdotettu muutos koskisi niitä ilmaisjakelulehtien kustantajia, jotka eivät harjoita mitään liikevaihtoverolaissa tarkoitettua liiketoimintaa.

Liikevaihtoverolain 2 §:ssä luetellaan ne hyödykkeet, joita liikevaihtoverotuksessa ei pidetä tavaroina ja jotka siis on jätetty verotuksen ulkopuolelle. Liikevaihtoverolain 3 §:ssä on lueteltu ne verottomat tavarat, jotka ovat liikevaihtoverolain tarkoittamia tavaroita, mutta joiden myynti ja maahantuonti on säädetty verottomaksi. Vero-

tus- ja oikeuskäytännössä on aikaisemmin katsottu, ettei sinänsä tavaroiksi katsottavien taide-esineiden valmistus ole liiketoimintaa silloin, kun taiteilija luo taideteoksen alkuperäiskappaleen. Tällaisen taideteoksen myynti on katsottu verottomaksi, kun taiteilija itse myy taideteoksen. Taidegallerioiden ja muiden näyttelynjärjestäjien välityksellä myydyt taideteokset on niin ikään katsottu verottomiksi.

Korkein hallinto-oikeus on vuonna 1986 antamallaan päätöksellä katsonut, että taidegallerian välityksellä tapahtuvaa taideteoksen myyntiä on pidettävä liikevaihtoverolaissa tarkoitettuna komissiokauppana. Koska taiteilijat eivät ole verovelvollisia, galleriat ja muut näyttelynjärjestäjät eivät voi vähentää taideteosten ostohintoja, jolloin galleriat joutuvat suorittamaan liikevaihtoveroa taideteoksen koko myyntihinnasta. Hallitus ehdottaa, että liikevaihtoverolain 3 §:n verottomien tavaroiden luetteloon lisättäisiin tekijän omistamat kuvataiteen tuotteet. Ehdotettu muutos koskisi vain taideteoksen tekijän omistamia tuotteita. Tekijän myytyä taideteoksen se muuttuu liikevaihtoverolliseksi tavaraksi. Ehdotettu muutos koskisi kuvataiteen tuotteita. Muutos ei koskisi ensisijaisesti käyttöesineeksi tarkoitettuja taide-esineitä, kuten taidekäsitöitä ja taideteollisuuden tuotteita. Muutos koskisi myös kuvataiteen tuotteiden maahantuontia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan heti, kun eduskunta on sen hyväksynyt. Lakia sovellettaisiin niihin tavaroihin, jotka myydään, otetaan käyttöväiksi muuhun kuin myyntitarkoitukseen tai luovutetaan tullivalvonnasta 1 päivänä tammikuuta 1987 tai sen jälkeen.

Lakialoitteeseen n:o 36/1983 vp. sisältyvän lakiehdotuksen mukaan lakiehdotuksessa tarkemmin luetellut veneilyn turvallisuusvälineet olisivat liikevaihtoverotuksessa verovapaita.

Lakialoitteeseen n:o 162 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan ei liikevaihtoveroa perittäisi maakaasusta eikä maakaasuputken rakentamisinvestoinneista.

Toivomusaloitteissa n:o 492/1983 vp., 61/1984 vp., 149/1985 vp. ja 230 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomukset, joiden mukaan hallituksen olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin kirjojen liikevaihtoveron alentamiseksi tai poistamiseksi.

Toivomusaloitteissa n:o 45/1985 vp., 100/1985 vp. ja 208 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomukset, joiden mukaan hallituksen tulisi ryhtyä toimenpiteisiin erilaisten kotimaisten käsityötuotteiden vapauttamiseksi liikevaihtoverotuksesta.

Toivomusaloitteessa n:o 77 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, jonka mukaan hallituksen olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin liikevaihtoveron poistamiseksi kotimaisilta raakavuodilta. Toivomusaloitteessa n:o 180 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, jonka mukaan hallituksen olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin veneliikenteessä tarpeellisten turvavarusteiden vapauttamiseksi liikevaihtoverosta. Toivomusaloitteessa n:o 246 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallituksen olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin ilmaisjakelulehtien liikevaihtoverotuksen yhdenmukaistamiseksi.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä. Valiokunta on kuitenkin tehnyt lakiehdotuksen voimaantulo- ja soveltamissäännökseen sanonnallisia täsmennyksiä.

Käsitteliensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen näin kuuluvana:

Laki

liikevaihtoverolain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 5 päivänä joulukuuta 1963 annetun liikevaihtoverolain (532/63) 1 §:n 2 momentti sekä *lisätään* 3 §:n 1 momenttiin uusi f kohta, seuraavasti:

1 ja 3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

tavara on toimitettu tai tavara on luovutettu tullivalvonnasta taikka tavara on otettu käytettäväksi muuhun kuin myyntitarkoitukseen 1 päivänä tammikuuta 1987 tai sen jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1987. Tätä lakia sovelletaan, milloin myyty

Vielä valiokunta ehdottaa,

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteisiin n:ot 36/1983 vp. ja 162 sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

että toivomusaloitteet n:ot 492/1983 vp., 61/1984 vp., 45/1985 vp., 100/1985 vp., 149/1985 vp., 77, 180, 208, 230 ja 246 hylättäisiin.

Helsingissä 15 päivänä tammikuuta 1987

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, jäsenet Alppi, Impiö, Joutsenlahti (osittain), Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen,

Rönholm, Surakka, Sutinen ja Vainio sekä varajäsenet Hietala, Lahti-Nuutila, Manninen, Matila, Perho ja Sasi.

